

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Școala Doctorală

Economie și Afaceri Internaționale

**ANALIZA PIETEI EUROPENE DE GAZE NATURALE.
IMPACTUL ECONOMIC AL TRANSPUNERII NORMELOR
EUROPENE ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNEASCĂ**

ANDREI-RELU CIUCĂ

Conducător științific: PROF. UNIV. DR. DUMITRU MIRON

București (2024)

CUPRINS

INTRODUCERE.....	1
1. CAPITOLUL 1. UNIUNEA EUROPEANĂ - IMPORTANT ACTOR ENERGETIC GLOBAL.....	7
1.1 Repoziționarea Uniunii Europene la nivelul tabloului energetic internațional.....	7
1.1.1 Unele pregătiri pentru a se putea răspunde cu succes la provocările cu care se confruntă sectorul energetic global.....	7
1.1.2 Locul și rolul Uniunii Europene în noua ecuație a redefinirii tabloului energetic global.....	10
1.1.3 Elementele de contur ale Uniunii Europene pentru un nou tablou energetic.....	16
1.1.4 Unele elemente de cadru reglementar și instituțional la nivelul Uniunii Europene.....	19
1.2 Analiza schimbărilor de paradigmă care se produc la nivelul tabloului energetic al Uniunii Europene.....	21
1.2.1 Unele provocări ale tranziției energetice la nivel European.....	21
1.2.2 Analiza naturii, direcției și a profunzimii schimbării de paradigmă la nivelul tabloului energetic al Uniunii Europene.....	23
2. CAPITOLUL 2. ANALIZA PIETEI EUROPENE DE GAZE NATURALE.....	28
2.1. Evoluția celor mai relevanți vectori ai pieței europene de gaze naturale.....	30
2.1.1. Producția de gaze naturale.....	30
2.1.2. Consumul de gaze naturale.....	34
2.1.3. Unele aspecte legate de logistica procesului de înmagazinare a gazelor naturale.....	40
2.1.4. Importul de gaze naturale în UE.....	51
2.1.5. Exporturile de gaze naturale ale statelor membre ale UE.....	63
2.1.6. Importul de gaze naturale lichefiate în UE.....	64
2.1.7. Evoluția prețurilor gazelor naturale pe piața UE pentru consumatorii casnici.....	75
2.2. Cele mai importante proiecte de interes comun ale UE.....	78
2.3. Reglementări cu impact major în funcționarea pieței europene de gaze naturale.....	81

3. CAPTOLUL 3. IMPACTUL ECONOMIC AL TRANSPUNERII NORMELOR EUROPENE ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNESCĂ.....	92
3.1. Evoluția atributelor cheie ale pieței românești de gaze naturale.....	94
3.1.1. Producția de gaze naturale.....	94
3.1.2. Evoluția consumului de gaze naturale al României.....	97
3.1.3. Înmagazinarea gazelor naturale în România.....	100
3.1.4. Evoluția importurilor de gaze naturale ale României.....	108
3.1.5. Evoluția exporturilor de gaze naturale ale României.....	113
3.1.6. O importantă vulnerabilitate la nivelul pieței românești a gazelor naturale - dependența de gazul rusesc.....	116
3.2. Marile proiecte de infrastructură existente la nivelul pieței de gaze naturale din România.....	119
a) Proiectul Neptun Deep.....	119
b) Proiectul Black Sea Oil & Gas ("BSOG").....	121
c) Proiectul BRUA (Bulgaria-România-Ungaria-Austria) – faza I și faza II.....	122
d) Proiectul Tuzla – Podișor.....	122
e) Proiectul privind unele dezvoltări ale Sistemului Național de Transport în zona de nord-est a României.....	123
f) Proiectul de interconectare a SNT cu sistemul similar din Serbia.....	124
g) Proiectul privind creșterea capacității de interconectare a României cu Bulgaria în punctul Giurgiu – Ruse.....	124
h) Proiectul Eastring.....	124
i) Proiectul privind interconectarea SNT la un terminal GNL aflat la țărmul Mării Negre.....	125
Marile proiecte în sectorul înmagazinării gazelor naturale.....	126
3.3. Elemente de specificitate la nivelul procesului de transpunere a celor mai importante reglementări de la nivel european în legislația românească.....	129
4. CAPITOLUL 4. IMPACTUL CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ȘI A IMPORTURILOR DE GAZE NATURALE PROVENITE DIN RUSIA ASUPRA PIB-ULUI UNORA DINTRE ȚĂRILE MEMBRE ALE UE.....	142

4.1.	O succintă radiografie a stadiului de cunoaștere referitor la acest areal thematic.....	142
4.2.	Ipotezele de cercetare reliefate pe baza studiilor din literatura de specialitate.....	159
4.3.	Descrierea variabilelor și a metodologiei de cercetare.....	160
4.4.	Descrierea seriilor de date.....	167
4.5.	Rezultatele cercetării.....	167
4.5.1.	Analiza evoluției consumului de gaze naturale în unele dintre țările membre ale UE în perioada 2011-2021.....	167
4.5.2.	Analiza evoluției importurilor de gaze naturale din Rusia de către unele dintre țările membre ale UE în perioada 2011-2021.....	168
4.5.3.	Statistici descriptive.....	169
4.5.4.	Rezultatele analizei de regresie.....	171
4.5.4.1.	Rezultatele analizei de regresie la nivelul Uniunii Europene.....	171
4.5.4.2.	Rezultatele analizei de regresie la nivelul Germaniei.....	175
4.5.4.3.	Rezultatele analizei de regresie la nivelul Italiei.....	181
4.5.4.4.	Rezultatele analizei de regresie la nivelul Franței.....	185
4.5.4.5.	Rezultatele analizei de regresie la nivelul României.....	190
4.5.5.	Analiza comparativă a rezultatelor obținute.....	191
	CONCLUZII.....	194
	BIBLIOGRAFIE.....	198

REZUMAT

În primul capitol al tezei mele de doctorat am analizat în detaliu piața europeană de gaze naturale, concentrându-mă pe principalele mecanisme de piață, cum ar fi producția, consumul, înmagazinarea, importul, exportul și fluctuațiile prețurilor gazelor naturale pentru consumatorii casnici la nivelul Uniunii Europene.

Am elaborat apoi pe marginea proiectelor incluse în noua listă a proiectelor de interes comun (PCI), care urmăresc să modifice semnificativ infrastructura europeană de import, transport și înmagazinare a gazelor naturale. Aceste schimbări includ creșterea capacităților de interconectare, alături de măsuri de infrastructură destinate să îmbunătățească siguranța aprovizionării la nivelul UE.

Am analizat și evoluțiile la nivelul cadrului reglementar, subliniind acele norme care, în opinia mea, au generat cele mai importante transformări în structura acestui sector de activitate, dar și în comportamentul companiilor pe piață.

În cea de-a doua parte a tezei de doctorat, analiza mea s-a concentrat pe identificarea și explicarea principalelor evoluții ale pieței de gaze naturale din România, bazându-mă pe experiența profesională și pe studiul bibliografiei selectate pentru teza mea.

O parte semnificativă a cercetării a fost dedicată evidențierii atât a progreselor, cât și a problemelor apărute în implementarea legislației europene în piața gazelor naturale din România. Am analizat impactul economic al acestor implementări, atât în contextul regional actual, cât și în cadrul arhitecturii energetice europene viitoare.

Lucrarea oferă argumente care susțin că, în contextul geopolitic recent, România își consolidează poziția ca un pol energetic de stabilitate, având oportunitatea de a valorifica mai bine avantajele oferite de poziția sa în noua structură energetică europeană.

În ultima parte a tezei mele am analizat succint situația legată de posibilitatea grupării integraționiste europene de a găsi alternative economice viabile pentru înlocuirea gazelor rusești, începând cu iarna în care a izbucnit conflictul din Ucraina, precum și pentru următoarele două iarni.

În final, am realizat o cercetare proprie pentru a estima impactul economic al unei posibile întreruperi a importurilor de gaze din Federația Rusă. În cadrul acestei analize am testat empiric

câteva ipoteze cheie referitoare la modul în care consumul de gaze naturale și importurile de gaze din Federația Rusă generează contracții economice semnificative reflectate în variații ale produsului intern brut.

Cuvinte cheie: noua paradigmă energetică, radiografia pieței europene de gaze naturale, arhitectura energetică europeană, infrastructura energetică.